

**POROZUMIENIE O WSPÓŁPRACY W DZIEDZINIE BEZPIECZEŃSTWA
POMIĘDZY
RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ
A UKRAINĄ**

Preambuła

Rzeczpospolita Polska (dalej: „Polska”) i Ukraina, zwane dalej „Uczestnikami”,

przywołując fakt, że Polska była pierwszym państwem, które uznało niepodległość Ukrainy w dniu 2 grudnia 1991 r.,

przywołując fakt nawiązania stosunków dyplomatycznych między Polską a Ukrainą w dniu 8 stycznia 1992 r. i podpisania Traktatu o dobrym sąsiedztwie, przyjaznych stosunkach i współpracy z dnia 18 maja 1992 r.,

przywołując fakt podpisania Umowy ogólnej między Rządem Rzeczypospolitej Polskiej a Gabinetem Ministrów Ukrainy w sprawie wzajemnej współpracy w dziedzinie obronności, sporządzonej dnia 2 grudnia 2016 r.,

potwierdzając wspólne dziedzictwo historyczne oraz uznając bliskość kultur, języków i tradycji politycznych obu Narodów,

potwierdzając wspólnotę interesów i wspólną odpowiedzialność za pokój i bezpieczeństwo w Europie,

potwierdzając głębokie przywiązanie do wyznawanych wspólnie zasad demokracji, praworządności, dobrego rządzenia oraz poszanowania podstawowych wolności i praw człowieka,

potwierdzając, że członkostwo Ukrainy w Unii Europejskiej (UE) i Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego (NATO), jak również intensywna współpraca regionalna, leżą w strategicznym interesie Polski i Ukrainy,

potwierdzając wolę dalszego zacieśniania bliskiej już współpracy w zakresie obrony niepodległości i integralności terytorialnej obu Państw oraz zagwarantowania obu Narodom wolności od nacisków zewnętrznych,

uznając, że nielegalna i niesprowokowana inwazja Rosji na Ukrainę jest zagrożeniem dla pokoju i bezpieczeństwa międzynarodowego i rażącym pogwałceniem prawa międzynarodowego oraz zasad i zobowiązań Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE),

potwierdzając niezachwiane poparcie dla suwerenności i integralności terytorialnej Ukrainy w jej granicach, obejmujących morze terytorialne, uznanych przez wspólnotę międzynarodową od 1991 r.,

potwierdzając niezbywalne prawo Ukrainy do samoobrony zagwarantowane w artykule 51 Karty Narodów Zjednoczonych,

potwierdzając solidarność, która od 2022 r. znajduje wyraz we wsparciu Polski dla Ukrainy zmagającej się z brutalną i bezprawną agresją rosyjską,

przywołując bezprecedensowe wsparcie i pomoc polityczną, militarną, gospodarczą, medyczną i humanitarną okazywaną Ukrainie przez Polskę i Polaków w obliczu agresji rosyjskiej trwającej od 2014 r. i pełnoskalowej inwazji w 2022 r.,

uznając, że w dniu 5 kwietnia 2024 r. Polska ustanowiła Radę do spraw Współpracy z Ukrainą celem skuteczniejszego reagowania na wyzwania i koordynowania działań na rzecz odbudowy Ukrainy i jej integracji z UE,

potwierdzając stanowisko zawarte w Komunikacie ze Szczytu NATO w Wilnie w lipcu 2023 r., zgodnie z którym przyszłość Ukrainy jest w NATO,

podkreślając, że dwustronne zobowiązania w sferze bezpieczeństwa nie zastępują przysłego członkostwa Ukrainy w NATO,

przypominając historyczną decyzję Rady Europejskiej z dnia 14 grudnia 2023 r. o przyznaniu Ukrainie statusu kandydata i otwarciu negocjacji akcesyjnych oraz podkreślając, że rozszerzenie UE jest ważną inwestycją w pokój, bezpieczeństwo, stabilność i dobrobyt,

uznając, że Ukraina powinna otrzymać wsparcie, aby być w pełni zdolną do własnej obrony i odstraszania jakiegokolwiek agresji w przyszłości,

uznając, że ani Ukraina, ani cała Europa nie będą bezpieczne, dopóki nie zostanie przywrócony sprawiedliwy pokój oparty na poszanowaniu praw Ukrainy wynikających z prawa międzynarodowego, zwłaszcza jej suwerenności i integralności terytorialnej,

przypominając, że Ukraina będzie kontynuować wdrażanie ambitnego programu reform i że Polska jest gotowa wspierać starania Ukrainy w zakresie reform niezbędnych do uzyskania członkostwa w UE i NATO, a także przystąpienia do Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), a ponadto, że Polska wyraża uznanie dla Ukrainy za dotychczasowe postępy we wprowadzaniu reform,

przypominając że Polska popiera inicjatywę Ukrainy na rzecz całościowego, sprawiedliwego i trwałego pokoju: 10-Punktową Formułę Pokoju opartą na Karcie Narodów Zjednoczonych, oraz że ten format stanowi wiarygodną podstawę przyszłego pokoju i uwzględnia szereg ważnych obszarów działania, w których Polska jest już aktywna, w szczególności bezpieczeństwo energetyczne,

wspólnie zdecydowały o zacieśnieniu współpracy w drodze realizacji następujących dwustronnych, długoterminowych ustaleń i zobowiązań w zakresie bezpieczeństwa i obszarach związanych z bezpieczeństwem.

I. Zakres i cele

1. Niniejsze Porozumienie ma na celu uzupełnienie postanowień Wspólnej Deklaracji G7 w sprawie wsparcia Ukrainy przyjętej w Wilnie dnia 12 lipca 2023 r. (zwanej dalej Wspólną Deklaracją G7), a następnie podpisanej przez Polskę.

2. Poprzez niniejsze Porozumienie Polska i Ukraina postanowiły potwierdzić i zacieśnić dotychczasową współpracę i partnerstwo. Uczestnicy będą kontynuować poszukiwanie sposobów dalszego umacniania relacji w długoterminowej perspektywie, w szczególności w dziedzinie polityki bezpieczeństwa i obrony.
3. Uczestnicy zobowiązują się do prowadzenia regularnych konsultacji w kwestiach strategicznych i dotyczących koordynacji działań pomocowych na rzecz wsparcia Ukrainy w obronie przed rosyjską agresją.
4. Uczestnicy uznają, że trwająca rosyjska agresja na Ukrainę stanowi zasadniczy kontekst niniejszego Porozumienia. Z tego też względu głównym celem jest pomoc Ukrainie w realizacji prawa do samoobrony. W związku z tym Uczestnicy będą dążyć do:
 - dalszego rozwoju współpracy politycznej, militarnej, gospodarczej oraz w zakresie bezpieczeństwa i obronności;
 - współpracy w wyposażaniu i szkoleniu ukraińskich sił bezpieczeństwa i obrony,
 - wsparcia przyszłego rozwoju Sił Zbrojnych Ukrainy,
 - wspierania procesu integracji Ukrainy ze strukturami euroatlantyckimi i europejskimi,
 - ścisłej współpracy w odbudowie Ukrainy jako państwa suwerennego i demokratycznego,
 - współpracy w celu zapewnienia Ukrainie odpowiedniego wsparcia na wypadek przyszłej agresji rosyjskiej,
 - wspierania dążeń do osiągnięcia sprawiedliwego i trwałego pokoju oraz bezpieczeństwa Ukrainy poprzez wycofanie sił rosyjskich z terytorium Ukrainy, przywrócenia integralności terytorialnej Ukrainy w ramach międzynarodowo uznawanych granic, a także pociągnięcia do odpowiedzialności Rosji, jej przywódców i współsprawców za wszystkie zbrodnie popełnione przeciwko Ukrainie i jej Narodowi.

II. Współpraca w przypadku przyszłego ataku zbrojnego lub znaczącej eskalacji

1. W przypadku ponownej agresji rosyjskiej przeciwko Ukrainie po zaprzestaniu obecnych działań wojennych lub w przypadku znaczącej eskalacji obecnej agresji i na wniosek jednego z Uczestników, skonsultują się oni w terminie 24 godzin w celu określenia środków potrzebnych do przeciwstawienia się lub powstrzymania agresji. Stosownie do potrzeb Ukrainy, która wykonuje swoje prawo do samoobrony przewidziane w art. 51 Karty Narodów Zjednoczonych, Polska, zgodnie z własnymi wymogami prawnymi i konstytucyjnymi, zapewni szybką i trwałą pomoc, obejmującą działania w celu spowodowania poniesienia przez Rosję kosztów politycznych i gospodarczych. Za zgodą Uczestników takie konsultacje mogą odbyć się z przedstawicielami innych zainteresowanych państw, które również zawarły porozumienia z Ukrainą w ramach Wspólnej Deklaracji G7.

2. Uczestnicy będą kontynuować konsultacje, w zależności od potrzeb, w trakcie trwania obecnej agresji Rosji.
3. Aby zapewnić najszerszą i najskuteczniejszą wspólną odpowiedź na jakąkolwiek przyszłą agresję na Ukrainę, Uczestnicy mogą dokonać zmiany niniejszego Porozumienia w celu dostosowania go do dowolnego mechanizmu, który Ukraina może w późniejszym czasie uzgodnić z partnerami międzynarodowymi, w tym sygnatariuszami Wspólnej Deklaracji G7.

III. Współpraca obronna i wojskowa

Zdolności wojskowe Ukrainy

1. Uczestnicy będą kontynuować wysiłki na rzecz zwiększenia zdolności Sił Zbrojnych Ukrainy oraz ukraińskich sił bezpieczeństwa i obrony w celu obrony terytorium i społeczeństwa Ukrainy przed rosyjską inwazją, odpowiedzi na jakikolwiek kolejny atak zbrojny ze strony Rosji, a także w celu zwiększenia interoperacyjności z NATO oraz przyspieszenia procesu dostosowania się Ukrainy do standardów NATO.
2. Polska prowadzi politykę udzielania pomocy Ukrainie na zasadzie dwustronnej oraz poprzez współpracę z sojusznikami i partnerami, przy zachowaniu swojej jakościowej przewagi militarnej i obronnej w obliczu dynamicznych, niepewnych i tworzących wyzwania zmian regionalnych w dziedzinie polityki i bezpieczeństwa.
3. Ukraina prowadzi politykę dzielenia się z Polską swoimi najlepszymi praktykami, doświadczeniami operacyjnymi oraz, w miarę potrzeb, rozwiązaniami mogącymi zwiększyć wspólne bezpieczeństwo i komplementarność procesów rozwoju wojskowego, tak istotnych dla wspólnych przygotowań do członkostwa Ukrainy w NATO.
4. Od początku pełnoskalowej agresji ze strony Rosji Polska jest w czołówce państw przekazujących Ukrainie wsparcie wojskowe w domenie lądowej, powietrznej, morskiej i cybernetycznej. Polska przekazała Ukrainie znaczne ilości broni, takiej jak:
 - ciężkie uzbrojenie, w tym czołgi i opancerzone pojazdy bojowe,
 - samoloty myśliwskie i śmigłowce szturmowe,
 - przenośne przeciwlotnicze zestawy raketowe i systemy obrony powietrznej,
 - bezzałogowe statki powietrzne i amunicję krążącą,
 - systemy artyleryjskie,
 - broń indywidualną,
 - amunicję wielko- i średniokalibrową,
 - sprzęt medyczny, przeciwpożarowy i środki ochrony indywidualnej żołnierzy,
 - innego rodzaju broń i sprzęt.
5. Polska zmobilizowała również państwa podobnie myślące do wdrożenia nowych form wsparcia, takich jak dostawy nowoczesnych systemów uzbrojenia zachodniej produkcji.

6. Od początku 2022 r. Polska przekazała 44 pakiety różnego rodzaju uzbrojenia i amunicji. Ich łączna wartość, razem z innymi formami wsparcia dla Sił Zbrojnych Ukrainy, w szczególności w postaci szkoleń, logistyki, dostaw, utrzymania i napraw oraz w dziedzinie pomocy medycznej, przekroczyła 4 miliardy EUR.
7. Mając na uwadze powyższe, w 2024 roku Polska dostarczy kolejne pakiety pomocy wojskowej znacznej wartości i będzie kontynuować udzielanie mocnego wsparcia w ciągu dekady.
8. Polska będzie kontynuować pomoc wojskową dla Ukrainy tak długo, jak to będzie konieczne, nadając priorytet działaniom mającym na celu wzmocnienie zdolności bojowych Ukrainy we wszystkich dziedzinach. Wsparcie to zostanie wdrożone na zasadzie dwustronnej lub poprzez wkład na rzecz:
 - koalicji, UE, NATO i innych wielostronnych inicjatyw mających na celu wzmocnienie zdolności obronnych Ukrainy oraz umożliwienie jej obrony przed agresją Rosji;
 - szkolenia Sił Zbrojnych Ukrainy oraz ukraińskich sił bezpieczeństwa i obrony;
 - pomocy w tworzeniu strategicznych zapasów koniecznych do sprawnego odstraszenia możliwych przyszłych aktów agresji;
 - działań mających na celu zapewnienie pełnej interoperacyjności Sił Zbrojnych Ukrainy z NATO, przybliżających ją do przyszłego członkostwa w Sojuszu.
9. Polska będzie kontynuować aktywne zaangażowanie w ramach grupy kontaktowej ds. obrony Ukrainy (UDCG). Biorąc pod uwagę ilości ciężkiego sprzętu przekazanego przez Polskę Ukrainie oraz rolę Polski w budowaniu koalicji dostarczającej czołgi zachodniej produkcji, Polska podjęła się przewodnictwa koalicji ds. zdolności opancerzonych w ramach UDCG. Koalicja ta wesprze dostawy kompleksowego pakietu zdolności opancerzonych oraz będzie mieć na celu poprawę interoperacyjności sił ukraińskich i sojuszniczych.
10. Polska będzie się również angażować w inne koalicje, a także pozostanie otwarta na rozważenie i dostosowanie swojego wkładu na rzecz ewentualnych przyszłych inicjatyw, zważywszy na dynamiczny charakter rozwiązań pomocowych.
11. Polska będzie kontynuować prowadzenie centrum logistycznego (POLLOGHUB wraz z modułem powietrznym, drogowym i kolejowym) oraz jest zdeterminowana, aby utrzymać czołową rolę w zapewnianiu skutecznych dostaw uzbrojenia i sprzętu do Ukrainy. Polska będzie ułatwiać przemieszczanie personelu wojskowego i cywilnego oraz uzbrojenia i sprzętu Sił Zbrojnych Ukrainy oraz ukraińskich sił bezpieczeństwa i obrony przez terytorium Polski do innych państw w celach szkoleniowych i innych celach, tak jak ma to miejsce od początku rosyjskiej inwazji.
12. Uznając znaczne postępy poczynione przez Ukrainę na drodze do integracji euroatlantyckiej, Polska będzie wspierała proces modernizacji wojskowej Sił Zbrojnych Ukrainy oraz innych ukraińskich sił bezpieczeństwa i obrony, ukierunkowany na zwiększanie interoperacyjności z NATO, a także dostosowanie do standardów NATO. Wspierając trwający proces reformy obronnej w Ukrainie, Polska będzie oferowała doradztwo na poziomie strategicznym, operacyjnym i taktycznym.

Szczególną uwagą zostaną objęte: sprawowanie demokratycznej kontroli nad Siłami Zbrojnymi Ukrainy, usprawnianie praktyk antykorupcyjnych, przejrzyste zarządzanie zasobami oraz inne niezbędne reformy dotyczące transformacji instytucjonalnej sektora obrony.

13. Od początku pełnoskalowej rosyjskiej agresji Polska regularnie dostarcza Ukrainie sprzęt wojskowy również za pośrednictwem Europejskiego Instrumentu na rzecz Pokoju (EPF), jednocześnie promując wiarygodny i skuteczny charakter tego instrumentu, aby zachęcać inne państwa członkowskie do przystąpienia do niego. Polska będzie współpracowała z partnerami unijnymi na rzecz zapewnienia długotrwałego stabilnego wsparcia dla Ukrainy za pośrednictwem EPF, Funduszu Pomocy Ukrainie (UAF) i innych potencjalnych przyszłych instrumentów.
14. Polska – na prośbę Ukrainy – będzie zachęcała obywateli ukraińskich do powrotu na Ukrainę w celu podjęcia służby w Siłach Zbrojnych Ukrainy oraz ukraińskich siłach bezpieczeństwa i obrony.
15. Uczestnicy potwierdzają, że w kontekście trwającej agresji rosyjskiej Ukraina zdobyła znaczące doświadczenie i wiedzę specjalistyczną, które mogą przyczyniać się do stałej modernizacji Sił Zbrojnych RP. Uczestnicy ustalą szczegółowy zakres i kierunek odnośnie do przyszłej współpracy w tym obszarze.
16. Uczestnicy będą dążyli do zacieśnienia współpracy na szczeblu dowództw oraz rodzajów Sił Zbrojnych (przy wsparciu polegającym na wymianie oficerów łącznikowych) w celu wspierania wymiany doświadczeń i wniosków.
17. Uznając potencjał Litewsko-Polsko-Ukraińskiej Brygady (LITPOLUKRBRIG) we wspieraniu zdolności Sił Zbrojnych Ukrainy, Uczestnicy będą dalej angażować się w proces szkolenia żołnierzy ukraińskich, w szczególności na terytorium Polski, oraz w inne formy współpracy wojskowej w tym formacie.
18. Polska będzie nadal udzielać Ukrainie pomocy wojskowej przez wymianę doświadczeń w domenie cybernetycznej, a także w rozwijaniu, wdrażaniu i zastosowaniu analizy systemowej i rozwoju programów (SAP) oraz systemu planowania zasobów (ERP).
19. Uczestnicy będą współpracować na rzecz wzmocnienia zdolności wojskowych Ukrainy, dążąc do osiągnięcia poziomu, który umożliwi Ukrainie odwzajemnienie Polsce skutecznej pomocy wojskowej w przypadku agresji zewnętrznej przeciwko Polsce w okresie poprzedzającym przystąpienie Ukrainy do NATO.
20. Uczestnicy zgadzają się, że konieczna jest kontynuacja dialogu dwustronnego oraz z innymi partnerami w celu oceny zasadności i wykonalności ewentualnego przechwytywania w przestrzeni powietrznej Ukrainy pocisków raketowych i bezzałogowych statków powietrznych wystrzelonych w kierunku terytorium Polski, z zachowaniem niezbędnych procedur uzgodnionych przez zaangażowane państwa i organizacje.
21. Uznając znaczące wsparcie, jakiego Polska udzieliła dotychczas Siłom Powietrznym Ukrainy, w tym w postaci samolotów myśliwskich MiG-29, Uczestnicy będą kontynuować w 2024 r. i później dwustronny dialog dotyczący dalszej współpracy w odniesieniu do tej platformy powietrznej i rozważą dostawę eskadry myśliwców MIG-29, biorąc pod uwagę potrzeby w zakresie bezpieczeństwa Polski i zdolności operacyjnych Sił Powietrznych RP.

Szkolenia i ćwiczenia

1. Polska zamierza kontynuować prowadzenie szkoleń i kształcenia wojskowego na swoim terytorium (w tym realizację programów szkolenia instruktorów) oraz wspieranie budowania zdolności ukraińskich sił bezpieczeństwa i obrony. Jako państwo goszczące wielonarodowe dowództwo szkolenia połączonych rodzajów wojsk (CAT-C) w ramach misji Unii Europejskiej w zakresie pomocy wojskowej dla Ukrainy (EUMAM Ukraine), Polska przeszkoliła dotychczas około jedną trzecią spośród 50 tysięcy Ukraińców, którzy jak dotąd przeszli szkolenie w ramach EUMAM Ukraine. Wraz z dwustronnym wsparciem Polska przeprowadziła zaawansowane szkolenia dla ponad 22 tysięcy członków ukraińskiego personelu.
2. Wsparcie szkoleniowe będzie kontynuowane w ramach EUMAM Ukraine pod auspicjami UE – CAT-C, dowództwa szczebla operacyjnego, w formie szkoleń dwustronnych i wsparcia ze strony państwa przyjmującego. Kontynuowane będą szkolenia w trzech obszarach:
 - szkolenia specjalistyczne, stosownie do potrzeb, a także szkolenia medyczne i z zakresu inżynierii wojskowej;
 - szkolenia zbiorowe – w tym szkolenia dowództw brygad, batalionów zmechanizowanych i czołgów,
 - szkolenia dowódców drużyn i plutonów.Powyższe szkolenia są i nadal będą uzupełniane o szkolenia prowadzone przez Siły Zbrojne RP we współpracy z sojusznikami na podstawie innych porozumień.
3. Tego rodzaju szkolenia przynoszą konkretną wartość dodaną i sprzyjają zwiększaniu interoperacyjności sił. Polska wyraża gotowość rozszerzenia i elastycznego dostosowania oferty szkoleń w układzie dwustronnym albo w ramach EUMAM, aby uwzględnić w niej szersze zakrojone komponenty ukraińskich sił bezpieczeństwa i obrony, a także różne rodzaje zdolności.
4. Polska będzie nadal organizować kursy nauki języka angielskiego dla Sił Zbrojnych Ukrainy w polskich uczelniach wojskowych oraz szkolenia specjalistyczne, w tym szkolenia i kształcenie medyczne i morskie. W ramach wsparcia medycznego Polska będzie kontynuowała zaangażowanie w inicjatywę z 2023 r. dotyczącą udzielania pomocy w szkoleniu multidyscyplinarnych zespołów działających w systemie wsparcia psychologicznego, w tym specjalistom ds. powrotu do zdrowia psychicznego i rehabilitacji psychicznej Sił Zbrojnych Ukrainy.
5. Możliwość poszerzenia zakresu specjalistycznych szkoleń Sił Zbrojnych Ukrainy będzie uzależniona od zdolności Sił Zbrojnych RP.
6. Uczestnicy będą kontynuować współpracę w zakresie szkoleń personelu sił bezpieczeństwa i obrony Ukrainy na terytorium Polski. W procesie szkoleń będą mogli uczestniczyć obywatele Ukrainy czasowo przebywający w Polsce i innych państwach. Uczestnicy uzgodnią procedurę naboru, szkoleń, obsady kadrowej, zapewnienia uzbrojenia, sprzętu wojskowego i amunicji, a także wsparcia socjalnego i finansowego w odniesieniu do osób uczestniczących, jak również status ich pobytu na terytorium RP.
7. Uczestnicy będą organizować coroczny strategiczny dialog wysokiego szczebla dotyczący polityki bezpieczeństwa i obrony, odbywający się także, w razie potrzeby, w formacie poszerzonym.

Współpraca przemysłów obronnych

1. Uczestnicy będą zachęcać swoje przemysły obronne do współpracy i ułatwiać jej realizację w celu rozwijania zdolności obronnych Ukrainy. Szczególny nacisk będzie położony na rozwijanie i utrzymanie przewagi wojskowej Ukrainy niezbędnej do samoobrony przed rosyjską agresją.
2. Polska będzie wspierać działania Ukrainy zmierzające do zintegrowania jej przemysłu obronnego ze strukturami bezpieczeństwa i obrony NATO i UE, w tym także w kontekście nowych perspektyw dla współpracy pomiędzy UE a Ukrainą w dziedzinie obronności.
3. Uczestnicy określą możliwości ściślejszego partnerstwa i współpracy przemysłowej w sektorze obronności w celu osiągnięcia wzajemnych korzyści handlowych i politycznych. W tym celu Polska przeanalizuje, w miarę możliwości, sposoby zapewnienia inwestycji i pomocy finansowej, w szczególności w czasie wojny oraz odbudowy powojennej.
4. Uczestnicy będą współpracować w celu stworzenia warunków sprzyjających lokowaniu produkcji polskich spółek zbrojeniowych także na terenie Ukrainy. Uczestnicy zamierzają również włączyć przedsiębiorstwa zlokalizowane na Ukrainie w łańcuchy produkcyjne sprzętu i aktywów wojskowych.
5. Polska przeanalizuje możliwości dalszego poszerzenia zakresu bieżącej obsługi i napraw sprzętu wojskowego dostarczonego przez RP, sojuszników i partnerów Siłom Zbrojnym Ukrainy oraz innym siłom bezpieczeństwa i obrony, bazując na zdobytym dotąd doświadczeniu, w tym w odniesieniu do napraw ciężkiego sprzętu na miejscu. Wsparcie w zakresie naprawy i konserwacji sprzętu wojskowego będzie zapewnione zarówno dla nowoczesnego uzbrojenia wyprodukowanego w Polsce, jak również sprzętu poradzieckiego.
6. Mając świadomość strategicznego znaczenia przemysłu kosmicznego, Uczestnicy będą priorytetowo rozwijać projekty we wzajemnie uzgodnionych obszarach działań w przestrzeni kosmicznej na podstawie prac przeprowadzonych do tej pory przez ich agencje kosmiczne.
7. Uczestnicy będą dążyć do intensyfikacji działań na rzecz zmniejszenia istniejących ograniczeń dla współpracy przemysłowej, w tym w ramach przemysłu kosmicznego, przy jednoczesnym uwzględnieniu ogólnej sytuacji w zakresie bezpieczeństwa i uzasadnionych interesów swoich przemysłów, w tym poprzez ocenę najlepszych opcji lokalizacji produkcji w Polsce lub Ukrainie, a także poprzez badanie możliwości wspólnej produkcji.
8. Uczestnicy będą prowadzić regularny przegląd środków w celu niwelowania istniejących ograniczeń w łańcuchach dostaw, które utrudniają produkcję priorytetowej broni i amunicji.
9. Polska będzie współpracować z Ukrainą nad wzmacnianiem ochrony przekazywanych technologii i praw własności intelektualnej. Ukraina będzie jednocześnie działać na rzecz ochrony tych technologii i własności intelektualnej.
10. Uczestnicy zintensyfikują dwustronną współpracę w zakresie kontroli międzynarodowych transferów broni oraz wzmacniania zdolności Ukrainy do zarządzania magazynami broni strzeleckiej i lekkiej znajdującej się pod kontrolą państwa lub w posiadaniu podmiotów cywilnych.

11. Polska i Ukraina będą działać na rzecz przekształcenia przemysłu obronnego Ukrainy w silny sektor, który umożliwi Ukrainie odzyskanie integralności terytorialnej w granicach z 1991 r. uznanych przez społeczność międzynarodową, oraz który będzie głównym motorem odbudowy gospodarczej i istotną częścią skutecznego odstraszania przed przyszłymi próbami agresji, w celu zapewnienia pokoju i dobrobytu Ukrainie, Polsce i całej Europie. Ukraina zobowiązuje się do uwzględnienia w tym procesie polskich przedsiębiorstw.

Droga do NATO

1. Uczestnicy potwierdzają, że Ukraina przynależy do rodziny euroatlantyckiej oraz że przystąpi do grona sojuszników NATO. Członkostwo Ukrainy w NATO skutecznie przyczyni się do pokoju i bezpieczeństwa w Europie.
2. Wszelkie formy dwustronnych zobowiązań lub gwarancji bezpieczeństwa udzielanych Ukrainie przez jej partnerów nie mogą stanowić alternatywy dla jej pełnego członkostwa w NATO.
3. Polska konsekwentnie wspiera starania Ukrainy o członkostwo w NATO, między innymi poprzez rozwój praktycznej i politycznej współpracy w ramach Rady NATO-Ukraina, wieloletni sojuszniczy Kompleksowy Pakiet Wsparcia oraz dostosowany Roczny Program Narodowy Ukrainy.
4. Polska popiera dalsze pogłębianie relacji i praktycznej współpracy pomiędzy NATO a Ukrainą, w tym zwiększanie roli NATO we wspieraniu Ukrainy.
5. Uczestnicy zgadzają się, że najwyższym priorytetem pozostaje wykorzystywanie doświadczeń i wniosków wynikających z wojny oraz włączenie ich do doktryny, taktyki i operacji przez Ukrainę, jak również przez państwa sojusznicze. W związku z tym Uczestnicy będą współpracować na rzecz zapewnienia dalszego rozwoju Wspólnego Centrum Analiz, Szkoleń i Edukacji NATO-Ukraina (JATEC) w Bydgoszczy, również w jego ewentualnych dodatkowych, przyszłych lokalizacjach.

IV. Współpraca pozamilitarna, w tym zwalczanie zagrożeń hybrydowych

Infrastruktura krytyczna

1. Polska będzie współpracować z Ukrainą w formule dwustronnej, w ramach Unii Europejskiej, NATO i w innych właściwych formatach międzynarodowych w celu poprawy bezpieczeństwa, odbudowy i ochrony infrastruktury krytycznej Ukrainy.
2. Uczestnicy będą wzmacniać współpracę ukierunkowaną na podniesienie odporności i gotowości zarówno rządów, jak i podmiotów cywilnych, w tym poprzez wymianę informacji, w miarę dostępności dostawy sprzętu oraz dzielenie się najlepszymi praktykami i doświadczeniem.
3. Uczestnicy rozważą uruchomienie wspólnych programów edukacyjnych i szkoleniowych dla specjalistów z zakresu ochrony infrastruktury krytycznej oraz będą ułatwiać dostęp ukraińskich ekspertów do stosownych programów i projektów międzynarodowych realizowanych na terytorium RP i innych państw partnerskich.

Ochrona ludności

1. Polska była jednym z krajów inicjujących i aktywnie popierających przystąpienie Ukrainy do Unijnego Mechanizmu Ochrony Ludności (UMOL), który pozostaje kluczowy dla zapewnienia pomocy w zakresie ochrony ludności Ukrainy, a także wspierania zapobiegania i gotowości na wypadek katastrof i innych sytuacji kryzysowych.
2. Polska wniosła także znaczący wkład w przekazywanie pomocy rzeczowej i innych form pomocy, stosownie do potrzeb ukraińskich służb ratunkowych i ludności cywilnej. Polska przekazała łącznie 2 895 palet sprzętu strażackiego, w tym: środki ochrony indywidualnej (np. ubrania specjalne, hełmy i buty strażackie), kamery termowizyjne, agregaty prądotwórcze (792 sztuki), torby medyczne i 259 pojazdów pożarniczych. Dodatkowy sprzęt i pojazdy pożarnicze zostały przekazane w związku ze zniszczeniem przez siły rosyjskie zapory na Dnieprze w Nowej Kachowce.
3. Polska podtrzymuje swoje zobowiązanie do świadczenia wielowymiarowej pomocy stosownie do potrzeb Ukrainy, w tym prowadzenia szkoleń i innych form wspierania rozwoju ukraińskiego systemu ochrony ludności.
4. Uczestnicy będą również korzystać z wiedzy i doświadczeń zdobytych w zarządzaniu obecnym i przyszłym środowiskiem ryzyka.

Zagrożenia CBRN

1. Uczestnicy zamierzają rozbudowywać dotychczasową współpracę dwustronną w celu wzmocnienia odporności Ukrainy i rozwoju jej zdolności ochrony ludności przed zagrożeniami chemicznymi, biologicznymi i jądrowymi.

Cyberbezpieczeństwo

1. Uznając, że porozumienie o współpracy w zakresie cyberbezpieczeństwa pomiędzy Kancelarią Prezesa Rady Ministrów RP a Ministerstwem Transformacji Cyfrowej Ukrainy oraz Państwową Służbą Łączności Specjalnej i Ochrony Informacji Ukrainy w Cyberprzestrzeni, podpisane w Kijowie w dniu 22 sierpnia 2022 r., stanowi podstawę współpracy w dziedzinie cyberbezpieczeństwa i dziedzinach pokrewnych, Uczestnicy będą podejmować dalsze działania w celu poprawy zdolności reagowania na wszelkie przyszłe zagrożenia pochodzące z cyberprzestrzeni.
2. Jeszcze przed rozpoczęciem przez Rosję pełnoskalowej agresji Polska była liderem w przekazywaniu Ukrainie wsparcia w zakresie cyberbezpieczeństwa, systemów informacyjnych i komunikacyjnych oraz ochrony danych. Wsparcie to w znacznym stopniu umożliwiło podtrzymanie funkcjonowania wielu ogólnokrajowych i lokalnych systemów na terytorium Ukrainy.
3. Polska stale współpracuje z Ukrainą w dziedzinie cyberbezpieczeństwa i IT oraz będzie udzielała jej dalszego wsparcia w tym zakresie.
4. Polska będzie kontynuować udział oraz aktywne działania jako główne biuro koordynacyjne w międzynarodowym Mechanizmie Tallińskim (TM), który koordynuje i wspomaga budowanie cywilnych zdolności cyfrowych w celu wsparcia Ukrainy w realizacji jej podstawowego prawa do samoobrony w cyberprzestrzeni,

a także odpowiada na potrzeby w zakresie cyberodporności w dłuższej perspektywie czasowej. Polska (Ministerstwo Cyfryzacji) będzie nadal pełnić rolę „Back Office”, które łączy zapotrzebowanie strony ukraińskiej w zakresie cyberbezpieczeństwa ze wsparciem państw partnerskich.

5. Uczestnicy będą współpracować w celu wykrywania, zwalczania i powstrzymywania szkodliwych działań w cyberprzestrzeni, w szczególności cyberataków dokonanych przez jakiegokolwiek wroga państwo i podmioty niepaństwowe przeciwko Uczestnikom, w tym wykorzystywania technologii cyfrowych w celach szpiegowskich, ataków hybrydowych i zagrożeń dla systemów infrastruktury krytycznej. Uczestnicy zwiększą również współpracę operacyjną w dziedzinie walki z cyberprzestępczością.

Bezpieczna transformacja cyfrowa

1. Uczestnicy uznają, że technologia blockchain zwiększa zaufanie obywateli do usług administracji publicznej i ogranicza zakres nadużyć w świecie cyfrowym.
2. Uczestnicy będą wspierać zastosowanie technologii kwantowych w celu rozwoju odpornej i bezpiecznej komunikacji między instytucjami polskimi i ukraińskimi.
3. Uczestnicy dostrzegają korzyści wynikające ze współpracy w kwestiach cyberbezpieczeństwa związanych ze sztuczną inteligencją (AI).

Bezpieczeństwo informacyjne i walka z propagandą

1. Uczestnicy uznają kluczowe znaczenie bezpieczeństwa informacyjnego w dzisiejszej epoce cyfrowej. Postęp technologiczny, w tym rozwój sztucznej inteligencji, doprowadził do wzrostu zagrożeń takich jak propaganda oraz zagraniczne manipulacje informacjami i ingerencje w informacje (FIMI), w szczególności poprzez kampanie dezinformacyjne, będących znacznym wyzwaniem dla procesów demokratycznych, bezpieczeństwa narodowego i spójności społecznej.
2. Od początku rosyjskiej agresji Polska zwraca uwagę społeczności międzynarodowej na zagrożenia wynikające z rosyjskich operacji FIMI, których głównym celem jest zmniejszenie wsparcia publicznego dla Ukrainy. Polska będzie kontynuować te działania poprzez promowanie inicjatyw UE, NATO i w ramach innych forów wielostronnych, mających na celu skuteczniejsze dotarcie z faktami dotyczącymi nieuzasadnionej agresji Rosji przeciwko Ukrainie do kluczowych odbiorców w Europie i poza nią.
3. Uczestnicy będą współpracować w przeciwdziałaniu globalnym zagrożeniom dla bezpieczeństwa informacyjnego, w tym propagandzie i FIMI, w szczególności na tymczasowo okupowanych terytoriach Ukrainy, poprzez udostępnianie informacji, wspólne oceny ryzyka i skoordynowaną reakcję, a także poprzez udzielanie Ukrainie międzynarodowej pomocy technicznej.
4. Uczestnicy zamierzają zacieśnić współpracę w zakresie zwiększania odporności na zagrożenia dla bezpieczeństwa informacyjnego, propagandę i inne formy FIMI. W tym celu będą podejmować wspólne działania informacyjne, wymieniać się wiedzą na temat najlepszych praktyk i narzędzi walki z dezinformacją, w tym tych opartych na

sztucznej inteligencji, a także organizować specjalistyczne szkolenia i projekty dotyczące umiejętności korzystania z mediów.

Współpraca wywiadowcza i kontrwywiadowcza

1. Polskie służby specjalne będą współpracować z ukraińskimi odpowiednikami w zakresie identyfikacji i zwalczania wspólnie zidentyfikowanych zagrożeń.
2. Polska będzie wspierać Ukrainę we wzmacnianiu współpracy z NATO w sferze wywiadowczej i kontrwywiadowczej.

Współpraca w walce z terroryzmem

1. Polska i Ukraina pogłębią współpracę w zwalczaniu międzynarodowych ugrupowań terrorystycznych oraz powiązanych z nimi instytucji i grup, zintensyfikują wymianę informacji na temat zagranicznych bojowników terrorystycznych, podejmą działania nakierowane na identyfikację szlaków ich przemieszczania się, a także na identyfikację osób prawnych i fizycznych wykorzystywanych do finansowania oraz zapewniania materialnego i innego rodzaju wsparcia międzynarodowym ugrupowaniom terrorystycznym.

Walka z poważną przestępczością zorganizowaną

1. Uczestnicy zamierzają podejmować działania w celu zwalczania poważnej przestępczości zorganizowanej (SOC).
2. Wspólne działania na rzecz walki ze wszystkimi rodzajami działalności związanej z SOC mogą obejmować formy współpracy przewidziane w obowiązujących i zawartych w przyszłości porozumieniach dwustronnych między Uczestnikami.
3. Stosownie do postępu w negocjacjach, Uczestnicy mają wolę zawarcia umowy międzyrządowej w sprawie współpracy w sferze zwalczania przestępczości zorganizowanej.

Nielegalna migracja

1. Uczestnicy będą współpracować na rzecz ograniczenia ryzyka nielegalnej migracji oraz innych przestępstw transgranicznych. Cel ten zostanie osiągnięty poprzez wymianę informacji, pracę wspólnych grup roboczych oraz skuteczną współpracę między właściwymi organami ścigania.

Współpraca w zakresie bezpieczeństwa morskiego

1. Uczestnicy będą dążyć do koordynowania swoich działań na rzecz wzmocnienia współpracy międzynarodowej w dziedzinie bezpieczeństwa morskiego zgodnie z Konwencją Narodów Zjednoczonych o prawie morza i innymi międzynarodowymi instrumentami prawnymi. Polska i Ukraina będą pracować nad dostępnymi możliwościami wsparcia Ukrainy w zwiększaniu bezpieczeństwa w regionie Morza Czarnego.

2. Uczestnicy rozważą możliwości przyczynienia się do budowy ukraińskiego potencjału morskiego w ramach współpracy dwustronnej oraz w drodze współpracy z sojusznikami i partnerami. Rozwój floty morskiej Ukrainy może zostać osiągnięty poprzez budowanie potencjału, współpracę przemysłową i szkolenia, a także darowizny.

V. Współpraca polityczna

Stosunki dwustronne

1. Uczestnicy będą rozwijać bliskie i przyjacielskie stosunki we wszystkich obszarach w oparciu o wspólne wartości i solidarność w obliczu rosyjskiej wojny napastniczej przeciwko Ukrainie oraz wspólne zagrożenia i wyzwania.
2. Uczestnicy zacieśnią relacje dwustronne poprzez dalsze wzmacnianie regularnych formatów konsultacyjnych, wykorzystując w tym celu mechanizm konsultacji międzyrządowych i sektorowych, a także konsultacji eksperckich.
3. Uczestnicy rozważą zawarcie traktatu dwustronnego, który kompleksowo ureguje całokształt ich wzajemnych relacji.
4. Uczestnicy będą pogłębiać współpracę gospodarczą, w tym w sferze handlu i inwestycji, oraz dążyć do tworzenia korzystnych warunków dla takiej współpracy, mając na względzie ochronę inwestycji, technologii, prawa autorskiego i praw patentowych.
5. Uczestnicy będą aktywizować współpracę między podmiotami gospodarczymi oraz zapewniać równe warunki działania dla przedsiębiorców. Uczestnicy będą również promować korzystanie z istniejących i przyszłych mechanizmów finansowych przeznaczonych do stymulowania działalności gospodarczej polskich i ukraińskich środowisk biznesowych.
6. Uczestnicy będą ułatwiać rozwój współpracy między przedsiębiorstwami, samorządami gospodarczymi i instytucjami otoczenia biznesu.
7. Uczestnicy będą promować rozwój współpracy naukowej i technologicznej.
8. Uczestnicy będą wspierać współpracę między polskimi i ukraińskimi przedsiębiorstwami, w tym w obszarze usług finansowych związanych z rynkami kapitałowymi i ubezpieczeniami, przyjmując, że są świadome, iż świadczenie określonych usług regulowanych (w tym usług w obszarze bankowości, ubezpieczeń i inwestycji) oraz dostęp do rynków kapitałowych pozostają przedmiotem uregulowań europejskich i krajowych i mogą wymagać w stosownych przypadkach otrzymania licencji, pozwolenia, zgłoszenia lub innej decyzji właściwego krajowego organu nadzorczego, którą można uzyskać wyłącznie po spełnieniu określonych warunków przez wnioskodawcę.
9. Polska i Ukraina wyrażają wolę budowania długotrwałego partnerstwa strategicznego w sferze szkolnictwa wyższego i nauki. Istotna jest rozbudowa istniejących mechanizmów współpracy dwustronnej, w szczególności dotyczących wymiany akademickiej i naukowej. Uczestnicy są otwarci na wzajemne sugestie co do preferowanych kierunków współpracy, partnerstwa i wsparcia. Polska i Ukraina

podkreślają swoją wzajemną gotowość do wzmocnienia porozumienia między oboma Narodami, w tym przez dążenie – przy wsparciu ze strony ośrodków badawczych – do pojednania w odniesieniu do problematycznych zagadnień wynikających z trudnej historii obu Państw.

10. Polska i Ukraina zachęcają swoje uczelnie wyższe oraz inne instytucje sektora szkolnictwa wyższego i nauki do budowania bliskich relacji i wykorzystywania mechanizmów wsparcia dostępnych w ramach instytucji finansujących tego typu działalność i Unii Europejskiej.
11. Uczestnicy będą współpracować nad opracowaniem wspólnych narzędzi badań historycznych oraz wytycznych programowych dotyczących podręczników w zakresie historii stosunków między obydwojma Państwami i Narodami, w szczególności w oparciu o polsko-ukraińskie braterstwo broni w wojnie z bolszewicką Rosją w 1920 r.
12. Uczestnicy postanawiają wzmocnić współpracę w prowadzeniu poszukiwań, ekshumacji oraz innych działań służących godnemu pochówkowi ofiar konfliktów, represji i zbrodni popełnionych na terytoriach Polski i Ukrainy, a także w odniesieniu do wniosków kierowanych do właściwych organów obu Stron o przeprowadzenie takich prac.

Opieka społeczna

1. Rząd Rzeczypospolitej Polskiej na bardzo wczesnym stadium wojny podjął wiele działań, aby pomóc obywatelom ukraińskim. Były to zarówno najpilniejsze działania pomocowe, jak i systemowe rozwiązania mające na celu osiągnięcie – w miarę możliwości – zadowalającej integracji społecznej i zawodowej osób z Ukrainy, które uciekły z terenów dotkniętych rosyjską agresją. Polska, między innymi, aktywnie wspomagała dostęp obywateli ukraińskich do usług komunikacji elektronicznej na obszarze Polski, w tym przez nieodpłatne udostępnienie kilkuset tysięcy przedpłaconych kart SIM do celów komunikowania się z rodzinami przebywającymi na terytorium Polski, a także przez wprowadzenie nielimitowanego, darmowego dostępu do niektórych stron internetowych udostępnionych przez ukraińskie służby państwowe.
2. Polska przyjęła ponad 1,6 miliona osób z Ukrainy, które uciekły z terenów dotkniętych rosyjską agresją, głównie kobiet i dzieci. Dzięki specjalnej ustawie z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, osoby te mogą korzystać z opieki społecznej na takich samych zasadach jak obywatele polscy. Wszelkie formy pomocy obywatelom ukraińskim, oferowane w ramach różnych systemów, w tym systemu wspierania rodzin, pomocy społecznej, oświaty, łącznie ze wsparciem finansowym, dostępem do usług socjalnych oraz placówek opiekuńczo-oświatowych, przyczyniają się do zwiększenia szans na ich szybką integrację społeczną i wejście na rynek pracy.
3. Uczestnicy potwierdzają wszechstronne wsparcie Rządu Rzeczypospolitej Polskiej i Narodu Polskiego dla obywateli ukraińskich zmuszonych do szukania schronienia w Polsce, w tym dzieci ewakuowanych z pieczy zastępczej w Ukrainie.

4. Polska zaangażowała wszystkie swoje zasoby do wspierania relokacji dzieci będących pierwotnie w ukraińskiej pieczy zastępczej i przebywających w ośrodkach zbiorowego zakwaterowania do rodzinnych domów dziecka. Uczestnicy postanawiają

współpracować na rzecz tworzenia ukraińskim rodzinom zastępczym przebywającym tymczasowo na terytorium Polski możliwości w zakresie przyjmowania ukraińskich dzieci ewakuowanych do Polski z instytucjonalnej pieczy zastępczej w Ukrainie.

5. Uczestnicy potwierdzają gotowość do dalszej współpracy ukierunkowanej na zapewnienie dobrostanu dzieci ewakuowanych z Ukrainy do Polski.
6. Uczestnicy postanawiają wymieniać się doświadczeniami i dobrymi praktykami w zakresie udoskonalania systemu ochrony społecznej oraz dostosowywania ustawodawstwa i polityki ukraińskiej w sferze socjalnej do dorobku prawnego i norm unijnych. Szczególna uwaga zostanie poświęcona wymianie doświadczeń w zakresie wsparcia socjalnego dla rodzin z dziećmi o niskich dochodach.

Droga do UE

1. Polska potwierdza, że Ukraina przynależy do rodziny europejskiej oraz że jej przyszłość leży w UE. Polska wysoko ocenia starania Ukrainy na rzecz wdrażania reform w niezwykle trudnych okolicznościach.
2. Uczestnicy potwierdzają zamiar konstruktywnej współpracy na rzecz integracji Ukrainy z UE w perspektywie jej pełnego członkostwa.
3. Polska jest gotowa wspierać Ukrainę na drodze do członkostwa w UE oraz dzielić się z nią doświadczeniami i know-how, z naciskiem na praktyczny wymiar procesu.
4. Polska będzie aktywnie wspierać szybką integrację Ukrainy, stosownie do postępów ukraińskich w spełnianiu norm unijnych.
5. Uczestnicy będą prowadzić ściśle konsultacje w celu identyfikacji i rozwiązania z wyprzedzeniem i w przyjaznym formacie dwustronnym ewentualnych wyzwań związanych z procesem przystąpienia Ukrainy do UE, zwłaszcza w sektorach będących przedmiotem wspólnego zainteresowania (np. w przemyśle rolno-spożywczym). Uczestnicy będą również używać tego formatu, aby wspomagać Ukrainę na drodze do UE.

Współpraca i koordynacja w ramach istniejących forów i mechanizmów

1. Uczestnicy będą dążyć do zapewnienia koordynacji działań podejmowanych w ramach niniejszego Porozumienia z innymi aspektami działań na forach wielostronnych i w mechanizmach, w których uczestniczą. Obejmuje to NATO, UE, Wielostronną Platformę Koordynacji Darczyńców Grupy G7 oraz inne obecne i przyszłe właściwe fora i mechanizmy.
2. Uczestnicy będą również kontynuować ścisłą współpracę w ramach organizacji międzynarodowych, w tym Organizacji Narodów Zjednoczonych, Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE), Rady Europy, Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD), a także międzynarodowych instytucji finansowych (Grupa Banku Światowego, Międzynarodowy Fundusz Walutowy, Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju, Europejski Bank Inwestycyjny).

3. Uczestnicy potwierdzili poparcie dla członkostwa Ukrainy w Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA).

Sankcje

1. Uczestnicy będą kontynuować starania, aby koszty ponoszone przez Federację Rosyjską w związku z jej agresją stale rosły, w tym poprzez stosowanie sankcji i kontroli eksportu. Uczestnicy doceniają wagę środków ograniczających dochody Rosji oraz jej dostęp do finansowania, towarów, technologii i usług wykorzystywanych w trakcie agresji, a także jako narzędzia odstraszania przyszłych ataków. Od początku rosyjskiej agresji na Ukrainę, Polska, wspólnie z partnerami z Unii Europejskiej, współtworzy najszybszy reżim sankcji, jaki kiedykolwiek nałożono na państwo o istotnym znaczeniu gospodarczym.
2. Polska będzie nadal działać na rzecz nakładania możliwie najsurowszych sankcji na Federację Rosyjską oraz na podmioty działające zarówno na jej terytorium oraz poza nim, które wspierają wojnę, czerpią z niej korzyści lub pomagają w obchodzeniu sankcji w państwach trzecich, jednocześnie zapewniając ich skuteczność. Polska, wraz z państwami partnerskimi, będzie w dalszym ciągu podejmować zdecydowane działania w celu podtrzymania presji sankcyjnej na Rosję i zwalczania wszelkich form obchodzenia sankcji – tak długo jak trwa rosyjska agresja i dopóki integralność terytorialna Ukrainy nie zostanie przywrócona.
3. Uczestnicy będą przekazywać sobie aktualne informacje dotyczące podstaw nakładania sankcji oraz inne istotne informacje, zgodnie z podjętymi zobowiązaniami.

Sprawiedliwy pokój

1. Uczestnicy uznają, że ani Ukraina, ani cała Europa nie będą bezpieczne, dopóki nie zostanie przywrócony sprawiedliwy pokój zapewniający poszanowanie praw Ukrainy zgodnie z prawem międzynarodowym. Polska i Ukraina będą zatem współpracować na rzecz sprawiedliwego i trwałego pokoju cieszącego się szerokim poparciem globalnym.
2. Polska z zadowoleniem przyjmuje starania Ukrainy na rzecz osiągnięcia sprawiedliwego i trwałego pokoju opartego na zasadach ukraińskiej Formuły Pokoju. Polska wyraża gotowość do odegrania wiodącej roli w podejmowaniu działań mających na celu realizację inicjatyw zgodnych z zasadami Karty Narodów Zjednoczonych.
3. Polska będzie wspierać Ukrainę w staraniach o natychmiastowe uwolnienie i powrót wszystkich bezprawnie zatrzymanych, przymusowo wysiedlonych i nielegalnie deportowanych osób cywilnych, przede wszystkim ukraińskich dzieci, oraz włączy się w międzynarodowe działania w celu pociągnięcia do odpowiedzialności, zgodnie z prawem międzynarodowym, osób i organizacji odpowiedzialnych za nielegalne deportacje i przesiedlenia ukraińskich dzieci, oraz, tam gdzie ma to zastosowanie, zgodnie z decyzjami międzynarodowych organów wymiaru sprawiedliwości.

Odszkodowanie za szkody, straty i krzywdy spowodowane rosyjską agresją

1. Uczestnicy potwierdzają zobowiązanie do działań na rzecz pociągnięcia Rosji do odpowiedzialności za spowodowanie strat lub szkód wobec osób, podmiotów i państwa ukraińskiego wskutek popełnienia aktów bezprawnych w świetle prawa międzynarodowego w Ukrainie lub przeciwko niej, w tym agresji z naruszeniem prawa międzynarodowego. Uczestnicy potwierdzają, że Rosja musi ponieść odpowiedzialność prawną obejmującą wypłatę reparacji za wszelkie szkody spowodowane tymi aktami, co także przyczyni się do powstrzymania przyszłych ataków i wsparcia odbudowy Ukrainy.
2. Aktywa państwa rosyjskiego powinny być zamrożone do momentu pokrycia przez Federację Rosyjską szkód wyrządzonych Ukrainie. Polska, we współpracy z partnerami z UE i grupy G7+, będzie dążyć wszelkimi metodami do wykorzystania rosyjskich aktywów celem wsparcia Ukrainy, zgodnie z prawem międzynarodowym i prawem unijnym.
3. Uczestnicy będą kontynuować współpracę, w porozumieniu z państwami grupy G7 i innymi partnerami, w celu ustanowienia międzynarodowego mechanizmu odszkodowawczego za szkody, straty i krzywdy spowodowane przez rosyjską agresję, zgodnie ze Statutem Rejestru Szkód spowodowanych przez agresję Federacji Rosyjskiej przeciwko Ukrainie, przyjętym rezolucją Komitetu Ministrów Rady Europy CM/Res(2023)3. W związku z powyższym Uczestnicy przeanalizują stosowne możliwości sfinansowania międzynarodowego mechanizmu odszkodowawczego celem zapewnienia szybkiego i odpowiedniego odszkodowania dla ofiar agresji.

Odpowiedzialność

1. Uczestnicy podejmą działania w celu pociągnięcia do odpowiedzialności osób odpowiedzialnych za zbrodnie wojenne i inne zbrodnie międzynarodowe popełnione w trakcie agresji przeciwko Ukrainie, zgodnie z prawem międzynarodowym, w tym poprzez wspieranie prac Biura Prokuratora Generalnego Ukrainy i Międzynarodowego Trybunału Karnego, w celu zapewnienia pełnego i rzetelnego zbadania zarzucanych zbrodni międzynarodowych za pomocą niezależnego, skutecznego i zdecydowanego mechanizmu prawnego.
2. Uczestnicy podzielają przekonanie o potrzebie zapewnienia odpowiedzialności za zbrodnie agresji przeciwko Ukrainie i ustanowienia trybunału, który zagwarantuje skuteczne wymierzenie sprawiedliwości. Z tego względu Polska i Ukraina będą nadal angażować się w prace Grupy wiodącej ds. możliwości ustanowienia trybunału do osądzenia zbrodni agresji przeciwko Ukrainie. Uczestnicy zgadzają się, że odpowiedź wspólnoty międzynarodowej na rosyjską agresję, w tym w zakresie ścigania zbrodni agresji, ma zasadnicze znaczenie dla przyszłości międzynarodowego porządku prawnego.
3. Uczestnicy przypominają, że, na drodze do członkostwa w UE i zgodnie z postanowieniami Umowy Stowarzyszeniowej UE z Ukrainą, Ukraina ratyfikuje Rzymski Statut Międzynarodowego Trybunału Karnego wraz z Poprawkami dotyczącymi zbrodni agresji, przyjętymi podczas Konferencji Rewizyjnej Statutu Rzymskiego w Kampali, w Ugandzie, dnia 11 czerwca 2010 r. w rezolucji RC/Res.6.

VI. Stabilność gospodarcza, odbudowa i rekonstrukcja

Współpraca gospodarcza, odbudowa i rekonstrukcja

1. Wsparcie Polski dla działań obronnych Ukrainy zostało potwierdzone przez wejście Polski do Wielostronnej Platformy Koordynacji Darczyńców na rzecz Ukrainy w charakterze obserwatora, a następnie wniosek o pełne członkostwo. Uczestnicy będą nadal wykorzystywać i wzmacniać mechanizmy koordynacji ustanowione w ramach Platformy, w tym przez zaangażowanie przedstawicieli środowisk biznesowych. Zważywszy na strategiczne znaczenie Polski dla rekonstrukcji i odbudowy Ukrainy oraz jej dotychczasowy wkład w te działania, Uczestnicy zobowiązują się do kontynuowania współpracy na rzecz pełnego członkostwa Polski w Komitecie Sterującym Platformy oraz w innych istniejących lub przyszłych właściwych forach i mechanizmach.
2. Polska stała się międzynarodowym, centralnym punktem działań na rzecz odbudowy Ukrainy. Uczestnicy uznają ważną rolę Polski w umożliwianiu dostaw sprzętu, części zamiennych i komponentów do odbudowy ukraińskiego systemu energetyczno-paliwowego.
3. W związku z tym Uczestnicy dostrzegają potrzebę dalszej współpracy w zakresie modernizacji infrastruktury granicznej, także związanej z prowadzeniem kontroli weterynaryjnych i fitosanitarnych, w tym przez transparentną realizację projektów finansowanych w oparciu o kredyt udzielony przez Polskę w formie pomocy wiązanej oraz ścisłą współpracę służb celnych i granicznych.
4. W koordynacji z UE oraz właściwymi organizacjami międzynarodowymi i międzynarodowymi instytucjami finansowymi, Polska będzie podejmować działania na rzecz odbudowy i rekonstrukcji Ukrainy, w szczególności za pośrednictwem Rady do spraw Współpracy z Ukrainą. Uczestnicy będą kontynuować wzmacnianie mechanizmów koordynacji wspólnych działań celem wsparcia rekonstrukcji i promowania zaangażowania sektora prywatnego, w tym poprzez mechanizmy ustanowione w porozumieniu o współpracy w dziedzinie odbudowy Ukrainy zawartym pomiędzy Ministerstwem Rozwoju i Technologii Rzeczypospolitej Polskiej a Ministerstwem Rozwoju Gmin, Terytoriów i Infrastruktury Ukrainy w Warszawie w kwietniu 2023 r.
5. Uczestnicy dostrzegają potrzebę bliskiej współpracy sektora prywatnego, sektora pozarządowego oraz organów samorządu terytorialnego w projektach mających na celu odbudowę, rekonstrukcję i modernizację Ukrainy. Uczestnicy podejmą wspólne działania w celu wzmocnienia współpracy sektora prywatnego, korzystając z pracy Biura Narodów Zjednoczonych do spraw Obsługi Projektów (UNOPS) w Warszawie.
6. Uczestnicy zgadzają się, że działania w zakresie odbudowy i rekonstrukcji powinny być przejrzyste oraz wiązać się z odpowiedzialnością wobec ukraińskiego społeczeństwa i wspólnoty międzynarodowej, a także powinny być prowadzone zgodnie z międzynarodowo uznanymi standardami, przepisami i najlepszymi praktykami, w szczególności w obszarze walki z korupcją, w tym tymi mającymi bezpośrednie zastosowanie w ściganiu przestępstw.
7. Polska będzie ściśle współpracować z Ukrainą w celu określenia oraz rozwinięcia odpowiednich i skutecznych kanałów dystrybucji, aby zmniejszyć negatywny wpływ na rynki rolne oraz zapewnić uczciwą konkurencję na jednolitym rynku.

8. Polska będzie kontynuować udzielanie Ukrainie wsparcia we wzmacnianiu jej kapitału ludzkiego i zdolności instytucjonalnych poprzez dzielenie się doświadczeniem w obszarze transformacji gospodarczej, budowania instytucji oraz reformy samorządowej, w szczególności mając na uwadze negocjacje akcesyjne z UE.
9. Polska wesprze Ukrainę w budowaniu zwiększonej odporności instytucjonalnej, gospodarczej i społecznej. Będzie to obejmować wsparcie dla Państwowej Służby Ukrainy ds. Sytuacji Nadzwyczajnych w wielu istotnych obszarach, które zwiększą skuteczność jej reakcji na sytuacje nadzwyczajne i poprawią ochronę ludności, w tym obronę cywilną. Szczególną uwagę poświęci się zapewnianiu inkluzywnej odbudowy społecznej w sektorze edukacji i ochrony zdrowia, zwłaszcza w celu zaspokojenia potrzeb osób w najtrudniejszej sytuacji.
10. W miarę kontynuowania działań na rzecz rekonstrukcji Ukrainy i promowania jej odbudowy gospodarczej konieczne jest uznanie fundamentalnej roli przedsiębiorców. Polska wprowadziła już liczne ułatwienia dla ukraińskich przedsiębiorców.
11. Ukraina zgadza się również co do potrzeby wprowadzenia uproszczonych i przyspieszonych procedur, które ułatwiłyby wejście polskim spółkom na ukraiński rynek. Powinno to obejmować przyspieszone procedury uzyskiwania licencji, zezwoleń i rejestracji, umożliwiające polskim przedsiębiorcom szybkie i skuteczne rozpoczęcie działalności.
12. Uczestnicy będą współpracować z ukraińskimi przedsiębiorstwami w celu zastąpienia urzędów przemysłowych o krytycznym znaczeniu, które zostały uszkodzone lub zniszczone podczas wojny, jednocześnie intensyfikując wspólne działania na rzecz odbudowy zniszczonego i uszkodzonego przemysłu.
13. Dostrzegając fakt, że wielu członków ukraińskich sił bezpieczeństwa i obrony oraz ich rodzin będzie w dalszym ciągu cierpieć z powodu skutków urazów i chorób wynikających z rosyjskiej agresji, Uczestnicy rozszerzą współpracę w zakresie polityki dotyczącej weteranów poprzez dzielenie się strategiami, standardami, zasadami i najlepszymi praktykami w celu wspierania weteranów wojennych i członków ich rodzin, ułatwiając im powrót do życia cywilnego oraz skuteczną reintegrację ze społeczną i gospodarczą tkanką społeczeństwa.
14. Uczestnicy uznają potrzebę połączenia wysiłków nakierowanych na ochronę ludności i terytoriów Ukrainy przed negatywnymi konsekwencjami powodowanymi przez miny i niewybuchy w rezultacie rosyjskiej agresji oraz na ograniczenie ich destrukcyjnych skutków po zakończeniu agresji. Polska będzie kontynuować wsparcie w zakresie rozminowywania w celach bojowych i humanitarnych, inicjatyw związanych z edukacją na temat ryzyka oraz budowania zdolności.
15. Uczestnicy są zdecydowani zacieśniać współpracę w ramach OECD celem osiągnięcia postępów na drodze Ukrainy do członkostwa w tej organizacji. Polska przypomina, że Ukraina należy do rodziny państw o zbieżnych poglądach i rozwijających się gospodarek wdrażających kluczowe reformy. Ukraina już teraz odgrywa znaczącą rolę na szczeblu regionalnym i globalnym, zasługując w przyszłości na miejsce w rodzinie OECD. Polska wysoko ceni starania Ukrainy ukierunkowane na wdrażanie reform w niezwykle trudnych okolicznościach. Polska zamierza kontynuować przekazywanie doświadczeń i wiedzy specjalistycznej, aby wspierać ukraiński Plan działania

w zakresie wdrażania programu krajowego OECD na rzecz Ukrainy, oraz kontynuować wsparcie finansowe dla Biura Łącznikowego OECD ds. Ukrainy w Kijowie w ramach początkowego dialogu akcesyjnego. W tym celu w 2022 i 2023 r. Polska przekazała również dobrowolny wkład w wysokości 180 000 EUR na potrzeby utworzenia i uruchomienia Biura ds. Ukrainy w Sekretariacie OECD. Polska rozważy kontynuację tej praktyki.

16. Bezpieczeństwo energetyczne pozostaje kluczowe dla odporności Ukrainy. Polska będzie kontynuować wsparcie dla ukraińskiego sektora energetycznego zgodnie ze swoją wiodącą – obok Danii i Norwegii – rolą w grupie roboczej ds. bezpieczeństwa energetycznego w ramach ukraińskiej Formuły Pokoju oraz udziałem w dyskusjach prowadzonych w formacie G7+.
17. Ukraina będzie nadal dążyła do udoskonalenia swoich ram regulacyjnych zgodnie z przepisami UE w sektorze energetyczno-telekomunikacyjnym oraz do zapewnienia ich długotrwałej przewidywalności i skutecznego egzekwowania w celu stworzenia optymalnych warunków dalszej współpracy i przyszłych inwestycji w sektorze energetyczno-telekomunikacyjnym.
18. Strony uznają, że logika utworzonego niedawno Instrumentu na rzecz Ukrainy polega na ukierunkowywaniu unijnego wsparcia finansowego na realizację planu odbudowy zaproponowanego przez Ukrainę, a następnie zatwierdzonego przez UE, określanego jako Plan Ukrainy. Plan Ukrainy musi zawierać wizję odbudowy, rekonstrukcji i modernizacji Ukrainy oraz wspierania reform wymaganych na drodze do członkostwa w UE. Polska jest gotowa wspierać Ukrainę w całym procesie realizacji Planu Ukrainy.

Transport i łączność

1. Uczestnicy będą kontynuować działania, aby rozszerzać sieć wzajemnych połączeń transportowych i powiązanej infrastruktury, w tym infrastruktury związanej z produktami rolnymi, oraz w obszarze transportu, w szczególności kolejowego, drogowego i lotniczego, a także by zapewnić wydajne wykorzystywanie istniejącej transgranicznej infrastruktury elektroenergetycznej i telekomunikacyjnej oraz wskażą warunki konieczne do zapewnienia ciągłej zdolności przesyłu gazu ziemnego z Polski do Ukrainy, w tym dostarczania skroplonego gazu ziemnego z polskich terminali LNG.
2. W zakresie budowy dróg, Polska rozbudowuje sieć dróg ekspresowych w kierunku Ukrainy, w szczególności drogę ekspresową S12 i S17. Ostatni odcinek drogi ekspresowej S12 przed granicą jest współfinansowany ze środków przyznanych w drodze konkursu w ramach instrumentu „Łącząc Europę”, do którego Polska i Ukraina przystąpiły wspólnie. Polska liczy na szybką budowę przedłużeń powyższych dróg ekspresowych po stronie ukraińskiej, dzięki czemu powstanie bezpośrednie połączenie drogowe zachód–wschód.
3. W zakresie kolei, w 2023 r. Polska wznowiła pracę polsko-ukraińskiego kolejowego przejścia granicznego Hrebenne–Rawa Ruska. W niedalekiej przyszłości zostanie otwarte nowe kolejowe przejście graniczne Malhowice–Niżankowice. Polska przygotowuje również modernizację linii kolejowych w kierunku Ukrainy,

spodziewając się dalszego wzrostu natężenia ruchu. Uczestnicy będą koncentrować się na modernizacji połączeń, przede wszystkim linii o standardowym rozstawie szyn, ale również linii szerokotorowych (1435 i 1520 mm) na przejściach granicznych, rozwoju infrastruktury terminali przeładunkowych na linii kolejowej nr 65, a także w rejonie Chełma i Medyki (w tym terminali intermodalnych).

4. Polska jest zainteresowana szybkim otwarciem ukraińskiego nieba po zakończeniu rosyjskiej agresji. Polska zorganizowała szkolenie dla ukraińskich kontrolerów ruchu lotniczego, dzięki czemu mogą oni zachować prawo wykonywania zawodu.
5. Polska poczyni wszelkie starania, aby nadal umożliwiać nieodpłatny dostęp do usług łączności obywatelom ukraińskim z Ukrainy i tym, którzy uciekli do Polski z powodu rosyjskiej napaści. W latach 2022 i 2023 Polska zakupiła i przekazała Ukrainie niemal 20 tysięcy terminali systemu łączności satelitarnej Starlink (w ramach wypożyczenia). Polska ponosiła koszty abonamentu. W 2024 r. planowana jest kontynuacja wsparcia.
6. Od 2023 r., w odpowiedzi na zniszczenie infrastruktury energetycznej, w tym infrastruktury służącej do zasilania urzędów i elementów infrastruktury telekomunikacyjnej, Polska rozszerzyła zakres udzielanej pomocy, nabywając i udostępniając Ukrainie urządzenia do magazynowania energii elektrycznej na potrzeby zasilania awaryjnego infrastruktury łączności na terytorium Ukrainy dla obywateli tego kraju.
7. Polska będzie również wspierała łączność cyfrową w Ukrainie, oferując inne metody łączności.
8. Polska będzie nadal udzielała wsparcia Ukrainie na forum Międzynarodowego Związku Telekomunikacyjnego, podejmując odpowiednie działania, takie jak przyjęcie Rezolucji 1408 w sprawie pomocy i wsparcia dla Ukrainy w odbudowie sektora telekomunikacyjnego.

VII. Kontakty międzyludzkie i współpraca samorządów lokalnych

1. Bazując na doświadczanej w ostatnim czasie solidarności i bezprecedensowej pomocy udzielanej przez polskie społeczeństwo osobom z Ukrainy, które uciekły z terenów dotkniętych rosyjską agresją, Polska i Ukraina będą dążyły do dalszego rozwijania dogłębnego i wszechstronnego długotrwałego partnerstwa i więzi między instytucjami szczebla regionalnego i lokalnego oraz kontaktów międzyludzkich we wszystkich odnośnych obszarach.
2. Uczestnicy będą współpracowali w celu wzmocnienia współpracy między gminami w Polsce i Ukrainie na szczeblu samorządu lokalnego w oparciu o istniejące i przyszłe porozumienia o partnerstwie.

VIII. Pomoc humanitarna

1. Podczas gdy Ukraina kontynuuje wczesną odbudowę, Uczestnicy zapewnią ciągłość udzielania ratunkowej pomocy humanitarnej tam, gdzie to będzie konieczne. Uczestnicy będą współpracować nad zapewnianiem ukierunkowanych działań humanitarnych dla potrzebujących, w tym ludności na trudno dostępnych terenach.

2. W miarę możliwości Uczestnicy będą stopniowo przenosić te działania na ukraiński system pomocy społecznej i w kierunku dostarczania pomocy humanitarnej przez państwo ukraińskie. Uczestnicy będą współpracowali w celu zapewnienia zdolności i finansowania przez ukraińskie władze lokalne i lokalne ukraińskie organizacje, które mają największe kompetencje do operacjonalizacji dostarczania usług humanitarnych.

IX. Reformy

1. Polska z uznaniem odnotowuje postęp, jaki Ukraina poczyniła we wdrażaniu reform. Ukraina będzie kontynuować swój ambitny proces reform, ze szczególnym uwzględnieniem obszarów reform wyznaczonych na drodze do UE i przedstawionych w zaleceniach Komisji Europejskiej z dnia 8 listopada 2023 r., w szczególności dotyczących wymiaru sprawiedliwości, praworządności, decentralizacji, walki z korupcją i praniem pieniędzy, sektora bezpieczeństwa i zarządzania państwem, w których to zaleceniach podkreślono zaangażowanie Ukrainy w demokrację i praworządność oraz poszanowanie praw człowieka i wolności mediów.
2. Uczestnicy z zadowoleniem przyjmują decyzję Rady Europejskiej o otwarciu negocjacji akcesyjnych z Ukrainą, po której powinny nastąpić kolejne kroki proceduralne, tj. przegląd i formalne rozpoczęcie negocjacji akcesyjnych. Polska wyraża uznanie dla postępów, jakie Ukraina poczyniła w osiąganiu celów leżących u podstaw procesu akcesyjnego.
3. Ukraina będzie kontynuować ambitną ścieżkę reform w celu wypełnienia zobowiązań wymaganych w związku z członkostwem w UE. Uczestnicy zgadzają się co do znaczenia kontynuacji i zakończenia przez Ukrainę reform systemowych w sektorach obrony i bezpieczeństwa, w tym dotyczących cywilnej kontroli nad siłami zbrojnymi oraz efektywności i przejrzystości instytucji sektora obrony i przemysłu obronnego Ukrainy.
4. Ukraina uznaje potrzebę podjęcia dodatkowych kroków w odniesieniu do reform w dziedzinie walki z korupcją i praniem pieniędzy, wymiaru sprawiedliwości i praworządności, decentralizacji, ochrony praw osób należących do mniejszości, przejrzystości, bezpieczeństwa i jakości żywności, a także dobrego zarządzania w sektorze gospodarki, rolnictwa oraz obrony i bezpieczeństwa.
5. Ukraina jest w pełni świadoma, że dostosowanie prawodawstwa i praktyczne wdrażanie dorobku prawnego UE, w szczególności w odniesieniu do produkcji, handlu, transportu, norm weterynaryjnych i fitosanitarnych, stosowania środków ochrony roślin oraz podstawy instytucjonalnej, mają zasadnicze znaczenie dla spełnienia wymogów jednolitego rynku UE i przesądzenia o przyszłym sukcesie wielostronnej współpracy Ukrainy.
6. Ukraina zobowiązuje się do kontynuowania procesu reform decentralizacyjnych oraz do wzmacniania i modernizowania administracji na szczeblu centralnym i lokalnym.
7. Uczestnicy zgadzają się, że wdrożenie tych reform przyczyni się do wzmocnienia demokracji, poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności oraz do spełnienia podstawowych wymogów UE związanych z jednolitym rynkiem, a także do odbudowy, modernizacji i odporności państwa ukraińskiego.

8. Wszystkie reformy zostaną przeprowadzone zgodnie z priorytetowymi obszarami reform określonymi na potrzeby przystąpienia Ukrainy do UE i wskaźnikami referencyjnymi Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) oraz w ścisłej koordynacji z głównymi darczyńcami, w szczególności z międzynarodowymi instytucjami finansowymi, UE i G7. Polska będzie nadal wspierać Ukrainę na tej drodze i jest gotowa zapewnić dostosowane do potrzeb wsparcie administracyjne.
9. Mając powyższe na uwadze, Polska będzie wspierać Ukrainę w realizacji programu reform i zapewni wsparcie techniczne we wdrażaniu niezbędnych reform, w szczególności w odniesieniu do decentralizacji, rozwoju regionalnego, modernizacji aparatu państwowego i walki z korupcją. Polska jest gotowa do oddelegowania ekspertów technicznych do administracji ukraińskiej.

X. Postanowienia końcowe

1. Uczestnicy będą wdrażać niniejsze Porozumienie zgodnie z prawem międzynarodowym i krajowym.
2. Uczestnicy w razie potrzeby wyznaczą upoważnione organy do opracowywania i wdrażania umów dwustronnych zgodnie z obszarami współpracy określonymi w niniejszym Porozumieniu.
3. Uczestnicy będą się wzajemnie informować kanałami dyplomatycznymi upoważnionych organów odpowiedzialnych za wdrażanie niniejszego Porozumienia.
4. Upoważnione organy Uczestników mogą zawierać umowy wykonawcze i techniczne dotyczące konkretnych obszarów współpracy w ramach wdrażania niniejszego Porozumienia.
5. Niniejsze Porozumienie jest ważne przez dziesięć (10) lat od daty jego podpisania.
6. Zgodnie ze Wspólną Deklaracją G7 zamiarem Uczestników jest, aby niniejsze porozumienie pozostało w mocy, podczas gdy Ukraina będzie kontynuowała swoją drogę do członkostwa we wspólnocie euroatlantyckiej.
7. W przypadku gdy Ukraina stanie się członkiem NATO przed wygaśnięciem niniejszego Porozumienia, Uczestnicy zdecydują o jego przyszłym statusie.
8. Niniejsze Porozumienie może zostać rozwiązane przez każdego z Uczestników za pisemnym powiadomieniem drugiego Uczestnika o zamiarze jego rozwiązania. Niniejsze Porozumienie zostanie rozwiązane po upływie sześciu (6) miesięcy od daty otrzymania takiego powiadomienia. Rozwiązanie Porozumienia nie będzie miało wpływu na realizację bieżących działań lub projektów, co do których podjęto decyzję przed datą jego rozwiązania, chyba że Polska i Ukraina zdecydują inaczej.
9. Niniejsze Porozumienie można zmieniać i uzupełniać, w tym poprzez dodawanie do niego załączników, za obopólną zgodą Uczestników sporządzoną na piśmie.
10. Niniejsze Porozumienie stanie się skuteczne niezwłocznie po jego podpisaniu.

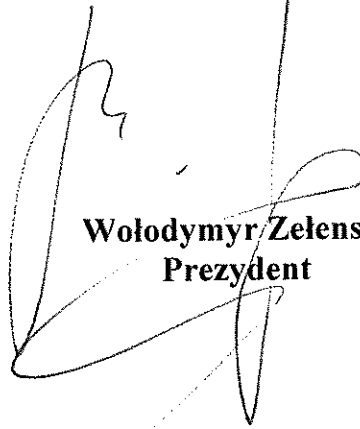
Podpisano w Warszawie dnia 8 lipca 2024 r. w dwóch egzemplarzach, w językach polskim, ukraińskim i angielskim, przy czym wszystkie teksty są jednakowo autentyczne. W wypadku jakichkolwiek rozbieżności przy ich interpretacji tekst w języku angielskim będzie rozstrzygający.

**W imieniu Rzeczypospolitej
Polskiej:**

**Donald Tusk
Prezes Rady Ministrów**

W imieniu Ukrainy:

**Wołodymyr Zelenski
Prezydent**